

Velja v Ljubljani:

celo leto . . . K 56—
pol leta . . . " 28—
četrt leta . . . " 14—
en mesec . . . " 4/70

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 60—
za pol leta " 30—
za četrt leta " 15—
za en mesec " 5—

Jugosla

Licijalna knjižnica.
Tu.

Napismerenaročebrez
pošiljate denarja se ne
moremo ozirati.

Naročniki naj pošljejo
naročnino
po nakaznici.

Časi se računajo po po-
storu in si-
ter 63mm
enkrat
rat popust.

Uredništvo je na Starem trgu šteč. 19.
Upravištvo je na Marijinem trgu šteč. 8. —
Telefon šteč. 360.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna štečilka velja 30 vinarjev.

Vprašanjem glede inseratov v i. c. e naj pri-
loži za odgovor dopisnica ali znamka. — Dopisi
naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Ljubljana, dne 26. decembra.

Naša Narodna vlada je podala svojo demisijo in s tem preidejo promet, prehrana, finance in narodna obramba na skupno vlado. Vsled tega ne bodo več prišli v poštev dosednji poverjeniki dotičnih resortov dr. Tavčar, dr. Kukovec, dr. Pestotnik in dr. Pogachnik. Temu poročilu dostavlja „Slovenec“, da se vsled tega premakne dosedanje razmerje med strankami v Narodni vladi, vsled česar bodo potrebne tudi nekatere druge spremembe. — Tako torej. Ker se premakne dosedanje razmerje med strankami, bodo potrebne tudi nekatere druge spremembe, ko bi pa ne bilo merodajno razmerje moči-stranke, bi lahko ostalo vse pri starem.

Kakor razvidno iz te izjave, mislijo stranke zopet na neke kupčije pri sestavi nove vlade. Proti temu pa mora naša javnost najodločneje protestirati, namreč proti nameri, da bi postala razdelitev poverjeniških mest med posamezne stranke zopet predmet kake kravje kupčije. Pri novi sestavi narodne vlade naj se ozira v prvi vrsti na strokovno sposobnost in šele potem na strankarsko pripadnost. Pred vsem pri kombinaciji za sestavo nove vlade ne sme več priti v poštev dosednji njen načelnik, mož, ki bi moral že sam izginiti iz našega javnega življenja, ko bi imel nekoliko čuta za spodobnost.

Dr. Triller utegne biti dober jurist, a dvomimo, da I. D. S. ne bi imela sposobnejšega moža za poverjenišvo za trgovino in industrijo.

Prelat dr. Kalan je gotovo vse časti vreden mož, a da bi bil ravno on najbolj poklican in sposoben za vodstvo kmetijskega resorta, mora naša javnost najmanjše dvomiti.

Zatorej: Proč s strankarstvom, proč s klikarstvom.

Odloča naj strokovna sposobnost in ne strankarsko pripadništvo.

Težka kriza.

Ena najobčutnejših posledic vojske je brezposelnost, ki je vedno zunanji znak gospodarske krize. Ne samo vojno gospodarstvo, ampak tudi politični prevrat je zakrivil, da se z vsakim

dnevom množi število brezposelnih. Ves čas vojske smo bili zaprti pred svetovnim trgovinam in sedaj ko so se vrnile naše delavne moči, je še slabše. Industrijski kraji bivše avstro-ogrske monarhije so za nas večidel inozemstvo, dočim so naše pokrajine skoraj brez vsake industrije.

Naši kapitalisti — največ vojni milijonarji — ki bi lahko takoj začeli z raznimi novimi tovarnami, se boje prevelike spremembe naše valute. Dokler se vprašanje naše denarne vrednosti ne reši, ne smemo upati na večja podjetja, katera bi dala našim delavcem zaslužek. Pa tudi pomanjkanje surovin in strojev je velik zadržek na poti do novega gospodarstvenega razvoja. Vse to pa je zopet odvisno od notranjih in zunanjih razmer jugoslovanske države. Dokler se ne uredijo zunanji odnosi naše države napram svetu, ne moremo ne upoštevati ne izvažati, kar bi potrebovali oziroma kar bi lahko zamenjali za naše potrebe.

Prehodno gospodarstvo, o katerem so pisali cele knjige, je povzročilo neposredno krizo na račun delavstva. Kar je za kapitalista komaj izguba dobička oziroma njegovih obrestij, to je za delavca naravnost mizerija. Glad in pomanjkanje potrebnega živeža, mrz bolezen in vse druge nepravilnosti izpodkopavajo delavstvu eksistenco in ubijajo naše najboljše delavne moči.

In ne samo delavstvo, tudi zasebno uradništvo čuti neznosne posledice brezposelnosti! S čim naj živi sebe in svojo družino ubog uradnik-proletarec, če nima niti prilike, da bi s svojim delom zaslužil najpotrebnejše novce za vsakdanje življenje?

Ne odrekamo nobenemu pravice do lastnega zaslužka, tudi ženski ne, toda — kako pride ženska do službe v škodo moškemu? Drugače je, če mora ženska delati, da preživi svojo deco in sebe — in drugače je če delodajalec vzame v službo žensko, da si prihrani na izdatkih! Tako ravnanje priča o popolni neodgovornosti napram človeštvu. Današnji socialni red zahteva od moškega, da skrbi za svojo družino in dokler obstoji ta red, je žensko delo v moških službah neupravičeno in dostikrat celo nemoralno.

Pomanjkanje dela v vseh strokah, draginja in vse druge posledice vojske pretijo našemu delavstvu z neizogibno moralno in materialno katastrofo. Zato je bil že skrajni čas, da je naša Narodna vlada ustanovila „Državno posredovalnico za delo“ in izdala naredbo glede prehodne podpore brezposelnih. Upamo, da bo ta uradna akcija zmanjšala v do glednem času brezposelnost in ublažila žalostne posledice vojnega gospodarstva, zlasti še, ker ste imenovani instituciji izdelani na praktični in preizkušeni podlagi narodno-socialnih načel.

J. SERNEC.

Pravosodne zadeve.

Z vseh strani se čuje klepljenje, piljenje in struženje — da se stavi Jugoslaviji dostojen dom. Dobro je, da rabijo delavci tudi marsikateri star ali še porabni material zrušenega poslopja, da pride dom čimprej pod streho; vendar je treba zelo paziti, da nam s kakim že pokvarjenim gradivom nove stavbe ne oškodujejo.

Tako moramo pri prevzetju sodnega inventarja s kritičnim očesom premotriti, kaj nam še služi in kaj ne.

I. Sodni praktiki n. pr. skoraj soglasno zamerjajo v izvenspornem postopanju šele s cesarsko naredbo z dne 12./10. 1914 št. 276 drž. zak. oz. naredbo pravosod. ministrstva z dne 29./1. 1916 št. 9. pravosod. naredbenika uvedene t. zv. imenske, varovančeve in premoženjske liste češ, da zahtevajo neprimerno veliko dela, dočim le dajejo prav malo koristi.

V bivšem pupilarnem registru je bilo vse uvrščeno mnogo preglednejše ter je imel imenovani register vrhu tega še to prednost, da se je mogel kot knjiga lažje in za daljšo dobo shraniti; — omenjeni listi (karte) pa pridejo prav lahko v nered ter se pogube bodisi iz spisov bodisi iz škafeljev, v katerih se shranjujejo.

Pozdravili bi torej naredbo, ki bi vrnila staremu P-registru zasluženost veljavo in sicer če mogoče še pred novim letom 1919, da koj z njim zopet oživi!

Poleg tega registra naj tudi še ostaneta imenski seznam (indeks) ter seznam o varovancih (Pflegschaftsvermerkbuch), ker nadomestuje vse stare sezname o obrestih, računih in odpravah polnoletnih.

II. Nujno pa se naj modernizuje kazensko pravo — vsaj v najbolj kritičnih slučajih.

1.) Kaznovanje zaradi navijanja cen naj se prepušča izključno politični oblasti, katero naj se podpira z določitvijo najvišjih cen, ne pa smernic, ki so preohlapne in pogosto le služijo navijalcem kot pripomoček, da ubeže zaslužni kazni. Najvišje cene naj se določajo, uvaževaje sedanjo draginjo, liberalno visoko, vendar naj se njihovo prekoračenje strogo kaznuje posebno pri vinu, kjer dosegajo cene docela nenaravne višine.

Da pa bo kazni pravična, naj se razglašajo najvišje cene pravočasno in v pogostih presledkih, da soglešajo z vedno se menjajočimi dejanskimi razmerami.

Politična oblast potem lahko postopa brez velikega aparata (kakor pri sodiščih) in vsestransko, da ne bodo „žrtve“ samo gotovi ljudje, proti katerim se je le slučajno uročila ovadba.

2.) Tatvine stvari, katerih vrednost ne presega upoštevavanja vredne mere n. pr. 30 K — naj se ne zasledujejo več, oz. naj se postopanje takoj ustavi, kakor hitro oškodovanec pred sodiščem izjavi, da je škoda poravnana in da ne želi zasledovanja.

3.) Enako naj se preneha kazensko zasledovanje, kakor hitro izjavi — vsled kake razmeroma neznatne telesne poškodbe oškodovanec, da se je poravnal s storilcem.

Ad 2.) in 3.): Dosedaj neizogibni madež sodne predkazni v takih stvareh (Zakon z dne 21./3. 1918 št. 108/18 daje le delno odpomoč.) povzroča pogosto škodo, ki nikakor ne odgovarja dotični malenkostni krivdi.

4.) Tudi neposredna reakcija na žalitev z besedo ali dejanjem n. pr. udarci naj se v upoštevavanja vrednih slučajih sploh ne kaznuje.

Švobodno in moderno tolmačenje dosedanjega kazenskega zakona (§ 2 lit g) itak tudi že sedaj upravičuje njegovo ravnokar označeno uporabo

BOŽIDAR BORKO:

Meditacija božičnega večera.

Tako tiho je nocoj, da bi slišal korake neznanega popotnika, ki se vrača na daljni cesti. Slišal bi vrana, splasenega v črnem smrečju in slišal bi peroti Angelja, ki prinaša dobrih dečev vse polno svetlih in čudovitih radosti. Nič zvonov, nobenega glasu, sveta tišina vse naokrog, le v duši posamezen zvok davno odpele pesmi: O sveta noč, o blažena noč...

Nocoj sem mislil na tebe, prijatelj Razkolnikov, vso dolgo uro sem mislil, sloneč na oknu z razgretim čelom ob šipi, z vročimi ustnami ob steklu. Svetla in velika je morala biti tišina, ko te je rodila izmučena duša Fedora Mihajloviča. Zakaj samo v tišini so naše duše svetle, samo v tišini so mogli atomi njegovih možgan izžareti novo materijo: tvoje roke, ki so drhte ubijale, tvoje srce, ki je s sov-

raštvom ljubilo, tvoje ustnice, ki so poljubljale v sveti čistosti grešno meso Sonje — blodnice.

Kako rad bi pogledal v tvoje oči, spokornik Razkolnikov, ko je v njih zablestel sveti večer spoznanja in pokore! Temne moči Zločina so se izgubile, a ni še se smelo praznovati Vstajenja, zakaj Božič gre pred Veliko nočjo. V tvojih očeh je morala nastati tišina svetega večera, v kateri se izenači Nebo in Zemlja: kjer se rodi Krist.

Nocoj bi hotel dočeti tebi v oči, nocoj! Roke vseh nas, kar nas je prišlo v ta sveti večer, so krvave, grde, zločinske. Ubijali smo vse povprek; ubijali sebe in druge. Naše roke niso drhte dotaknile tistih drobnih uš, ki so se zajedle v telo človeštva in na človeški krvi izživele svoj podli parasitski nagon. Naše roke so se dvigale proti svetlim in blagim dušam, katere smo prejeli od Boga v času njegove najboljše volje. Nič nismo videli tistih jasnih oči, katere so pobožno čakale in hrepenele, da sreblijo tišino sve-

tega večera, ko so ljudje tako dobri in nebo tako usmiljeno...

Kje je Sveti večer, kje šele Velika noč, prijatelj Razkolnikov?

O naj so prokleti tisti, ki so rekli, da je naš Bog krvnik; ki trde, da Nadčlovek ni rojen v tišini, v sija ju dobrih in srečnih oči, ki blagoslovljajo.

Naj so prokleti tisti, ki so rekli, da je živa človeška kri filozofija in je tekla v potokih in oni so rekli in so ostali filozofi.

In tisti, ki so videli Sonjo prositi košček kruha in so ji v velikem usmiljenju vrgli cel kolač, da so smeli zato nasititi glad svoje pohotnosti, naj so prokleti v tem tistem, svetem večeru.

Šli smo mimo mater, stoječih na dežju, v blatu in snegu in prsi so jim molele iz cunj in nismo občutili greha na lastni duši, greha katerega ne kaznuje Bog — mi vsi smo prokleti.

Trinajstletnemu fantu, ki je veroval v Božič in se veselil darov, nismo

vedeli dati kruha in enega samega bombona; šel je v mestni park, kjer so sence najtišje, izpil strup in umrl v samotni... „Mama, lačen, bos in razcapan ne morem živeti!“ Raztrgajte vetri, našo obtožnico — zakaj mi smo prokleti! O vsi smo prokleti: vsi smo ubijali duše, silili Sonje in zatajili Sveti večer. Pred vstopom v Božič smo se globoko poklonili našim ušem in se bomo klanjali: „Sluga sem... Čast mi je!...! Hodile bodo med nami z dobrodušnimi fiziognomijami, zakaj dobra je naša kri. Zato smo prokleti vsi, čeprav ne poznamo zločina in kazni.

A tiha, sveta noč je nocoj!

Prijatelj Razkolnikov, tvoje oči bi rad videl, ko jih je odprlo spoznanje! Tih je bil, svet večer v njih in daleč neke so že bili pripravljeni zvonovi velikonočnega jutra. A kje so naša jutra, ko še nosimo roke krvave, grde, zločinske?!

Za vsak slučaj pa prosimo, naj nam daje nova naredba tozadevna eventualno še potrebna navodila.

Naš „ceterum autem censeo“ pa nam bodi vselej in povsod: „Slovenski sodnik interpretuj zakon kot uradnik narodne države SHS!“

Jugoslavija.

Medmurje zasedeno.

Zagreb, 25. decembra. Listi pri-
našajo iz Varaždina vest, da je
Medmurje zasedeno po jugoslo-
vanskih četah in osvobojeno ma-
žarske strahovlade. Povsod je pre-
bivalstvo osvoboditelje pozdrav-
ljalo z navdušenjem.

Pod italijanskim jarmom.

V Klanj pod notranjskim Snež-
nikom v Istri so Italijani udrili v šolo,
razbili vsa učila, klopi in šolske table
ter zažgali ves šolski arhiv in učne
knjige. Na grebenih se Italijani pridno
zakopujejo, zidajo betonske jarke, vo-
zijo municijo in drug vojni material
ter se skrbno pripravljajo za vojne
operacije. — Italijanski poveljnik je
obljubil prebivalstvu, da jim pošlje
takoj zadostnega živeža, ako se prične
deca v šoli italijanski učiti. — Preko
Grobnika Italijani utihotap-
ljajo iz Hrvaške živino, katero
jim dobavljajo razni hrvaški
dobičkarji in špekulanti.

Spomenik narodnemu mučeniku O. Popoviću.

Narodnemu mučeniku Onizimu Po-
poviću namerava Dalmacija postaviti
lep spomenik v Kninu, kjer je bil žu-
pan. Njegove zemeljske ostanke pre-
peljejo iz Sinja v rodno mu mesto.

O. Popović je bil ugleden Srb in
župan kninski. Začetkom vojne so ga
vtaknili med vojake, da mu tako one-
mogočijo vsako delovanje med naro-
dom. Na neko lažljivo denunciacijo
je avstrijsko vojno sodišče obsodilo
Popovića na smrt s streljanjem. De-
nuncijant je težko obolel in na smrtni
postelji je priznal spovedniku svoj greh,
da je lagal in krivo pričal proti Po-
poviću. Sodišče je moralo obnoviti
„kazensko postopanje“ in Popovića
proglasiti za nedolžnega. Da Popovića
„rehabilitirajo“, povelji so na njegov
grob vod vojakov, ki so izstrelili par
„salv“ in vojaška godba je odigrala
„avstrijsko himno“.

Nov hrvaški list.

Zagreb, 25. decembra. Dnevnik
„Glas Slovenaca, Hrvata i Srba“ je
prenehal izhajati; z 31. decembrom t. l.
preneha tudi „Hrvatska Rijec“. Oba
lista se spojita v nov list „Rijec Srba,
Hrvata, Slovenaca“, ki bo izhajal dva-
krat na dan. — Uredništvo „Glasa SHS“
izjavlja, da je list dovršil svojo zadačo
in da ga izroča spominu čitateljev.

Divjaštvo koroških Nemcev.

Koroški Nemci še vedno hočejo
vso Koroško zase. Vse prehode čez
Dravo imajo zasedene. Kjer pa jih
niso mogli lahko zasesti, so spustili
čolne po Dravi, če so bili na levem
bregu, kjer so pa čolni na južnem
bregu, so razstrelili stebre, na katere
je bila pritrjena železna vrv, napeljana
preko Drave. Ko so v noči od 16.
na 17. t. m. razstrelili na dveh krajih
mogočne lesene stebre pod Št. Iljemo,
so bili poki tako močni, da so v bliž-
njih vaseh mislili, da streljajo stopovi
in so v bližini popokale šipe v oknih.

Nemški brambni odbor nabira
prostovoljce po vsej deželi severno od
Drave. „Landesverweser“ Lemisch po-
šilja potom okr. glavarstev pozive žu-
panom in zaupnikom, naj nabirajo
prostovoljce in jih pošiljajo v Celovec.
In res so dobili tudi že precej
Slovencev, ki naj bi se voj-
skovali proti lastnim bratom
za svoje suženjstvo.

Mnogi slovenski duhovniki niso
življenja varni. Dr. Arnejcu v Žrelcu
se je komaj, komaj posrečilo, da si je

rešil življenje pred nemškimi bajoneti
in krogli. G. Singerju v Logivesti so
pisali grozljivo pismo s krvjo namazano,
da ga ubijejo, če ne odide. Streljali
so nanj in ena izmed treh krogelj mu
je frčala tik mimo ušes. Za nekaj časa
je zapustil župnijo, potem se je zopet
vrnil in je še zdaj v smrtni nevarnosti.
Župnik Nagel iz Št. Ilje se je le s hit-
rim begom rešil pred dejanskim na-
padom. G. Sadolška, ki je bil na
potu v Škofiče, kamor je bil nastav-
ljen kot provizor, so dvakrat napadli,
ga opsovali in ozmerjali in mu grozili.
Stanovati mora v privatni hiši, ker v
župnišču ni varno. Gg. Razgorška in
Maleja blizu Gospe Svete so aretirali,
grdo ž njima ravnali in ju zopet iz-
pustili. G. Dolinarja pri Velikovcu so
imeli vjetega in so ga rešili srbski
vojaki. G. Arnuš iz Kotmarevasi je mo-
ral bežati. K sreči ga ni bilo v žup-
nišču, ko so prišli ponj vojaki iz Ce-
lovca, da ga aretirajo. Ker sestra žup-
nikova ni znala ž njimi nemško go-
voriti, so brž znali slovensko. Slo-
venci v nemški službi so pri-
šli, da aretirajo slovenskega
župnika! Nemška straža ob brodu
pod Žihpoljami je izjavila, da nobe-
nega slovenskega duhovnika ne bodo
pustili čez Dravo, če pa pride g. Trunk,
ga bodo aretirali. Bežati so morali
pred Nemci pisatelj in župnik Meško
iz Zile pri Beljaku in dr. Cukala iz
Podkloštra ter g. Kuchling iz Gorij v
Zilski dolini. Šele ko so naše čete
zasedle te kraje, so se mogli zopet
vrniti. Neki častnik nemške nar. brambe
v Celovcu je baje izjavil, da je treba
vse slovenske duhovnike pobiti.

Da slovenskim kmetom pod Ce-
lovcem ropajo živila in kar dobijo, so
listi že poročali. Kdaj bomo rešeni
neznosnega stanja?

Naše meje.

Božično premirje na Koroškem.

Ljubljanski korespondenčni urad
nam poroča: Na vprašanje celovskega
vojaškega poveljništva, je-li so se ce-
lovski knezoškof dr. Adam Heftner, kne-
zoškof ekscelexca Mihael Napotnik v
Mariboru in ljubljanski knezoškof dr.
Anton Bonaventura Jeglič sporazumeli
glede božičnega premirja, je ljubljansko
najvišje armadno poveljništvo dne 24.
decembra dopoldne brzojavno odgo-
vorilo celovskemu vojaškemu povelj-
ništvu: „Našim četam je zaukazano,
da se morajo o božičnih praznikih, to
je dne 25. in 26. decembra, vzdržati
vsakršnih sovražnosti, razen če jih na-
sprotnik napade.“ Ljubljansko najvišje
poveljništvo je torej naši koroški ar-
madi prepovedalo rabo orožja za dobo
božičnih praznikov, izvzemši primer,
da naše čete napadejo nasprotniki in
da se morajo naše čete braniti. Po-
poldne 24. t. m. je ljubljansko najvišje
armadno poveljništvo dobilo telefonsko
poročilo, da so koroške nemške čete
ob 12 uri 45 min. popoldne tega dne
pri Malih Borovljah iz strojnic obstre-
ljavale naše vojaške oddelke. Jasno je,
da so edinole koroške nemške čete
krive, ako o božiču na Koroškem ni
mirovalo orožje, kakor je bilo v so-
glasju z imenovanimi cerkvenimi knezi
zelelo naše vojaško vrhovno povelj-
ništvo.

Političen pregled.

Spor med Wilsonom in Sonnino.
Iz Pariza poročajo, da je razmerje
med Wilsonom in Sonnino zelo na-
peto, ker Sonnino noče odnehati od
italijanskih imperalističnih zahtev.
Vsled tega bi se utegnili celo zavleči
mirovna konferenca.

**Madžarska obupnost nad iz-
gubo Slovaške** se kaže najbolj v
tisku. „Az Est“ piše: Dragocene,
vriskave praprote, ki smo jih izobešali
od samega veselja nad uspelimi zma-
gami, moramo danes — mi ubogi
Madžari — sneti. Mlada krasna repu-
blika zvila si svoje rdeče-bele-zeleno
zastavo, zakaj težka žalost je dahnila
na tvoje mlado življenje! Črna žalost
je tvoj delež, osirotela Madžarska,
zakaj udarila te je usoda. Gorenja

Ogrska pripada Češki, a nam Mad-
žarom nova nesreča, nova žalost. Ne
izgubili nismo Gorenje Ogrske na
veke! Nismo je izgubili, ker jo izgu-
piti nečemo. Narod izgubi samo to,
čemur se sam odpove. Mi se Gorenji
Ogrski nismo odpovedali. Svoje ne-
odvisnosti nismo izgubili po 400 letih,
ker se ji nismo odrekli niti za eno
uro. Srbi, Bulgari, Belgijci Francozi
niso odnehati od svojih zahtev, od
svojih pravic niti v najstrašnejšem
času ponižanja, brezvladja in nesreč.
A zmagali so, ker so imeli pravico
na svoji strani. Mi znamo biti tudi
žilavi, odločni smo še bolj nego oni,
ker smo — Madžari. Kjer utripa eno
edino madžarsko srce na ugrabljenem
ozemlju, tam bo boj, kjer misli ena
edina madžarska glava, tam bo mad-
žarska pravica živela. Zahtevamo ena-
kopravnost s Slovaki, Srbi, Rumuni,
zavarujemo se samo proti zaniče-
vanju, brezpravnosti in oropanju naše
dežele. Živela agitacija, živel upor, ži-
vel trdi boj, brezkončni boj, samo da
popolnoma zmagamo.

Sedaj so vsi preroki. Bivši
avstro-ogrski poslanik v Carigradu
Pallavicini je izjavil napram nekemu
sotrudniku „Pesti Hirlapa“, da je že
prerokoval, da je on zadnji avstro-
ogrski poslanik v Carigradu. Ko je
to rekel cesarju Viljemu, mu je ta od-
govoril, da je prevelik črnogled. Na-
zadnje sem vendarle imel jaz prav,
dostavlja Pallavicini. — Da, sedaj so
vsi pametni in preroki.

Jugoslovani in Italija. Čim večje
so simpatije Francozov za nas, tem
bolj napeto je razmerje med nami in
Italijani. Dočim francosko časopisje
brani naše zahteve, se poslužuje ita-
lijanska žurnalistika vsakovrstnih spletk
v našo škodo. Zadnje čase so začeli
v Italiji močno agitacijo za neodvis-
nost Črne gore, s katero je baje zdru-
žena usoda Italije. V Parizu je izšla
brošura „Le probleme Italo-Slave“, ka-
tero ocenjuje rimska „Idea Nazionale“
s preziranjem in mržnjo. Sploh je ita-
lijansko časopisje polno sovrašva do
francoskih politikov, ki zagovarjajo
naše pravice.

Dnevne vesti.

Velezanimiv roman začnemo
priobčevati začetkom janu-
varja.

Le še par dni je do novega leta.
Porabite ta čas za razširjanje neod-
visnega radikalnega dnevnika „Jugo-
slavijske“. Zahtevajte „Jugoslavijsko“ po
vseh gostilnah, brivnicah itd., da si jo
naročite. V vsako slovensko družino
„Jugoslavijsko“. Pridobivajte novih na-
ročnikov!

Prosluli Rabitsch, odstavljeni
nadravnatelj zaporov dež. sodišča je
še vedno v Ljubljani. Pa to je stvar,
ki nas ne bi brigala. Ne moremo in
ne smemo pa molčati, da mu neki
pazniki, ki so bili poprej vedno nje-
govi podrepaniki, še danes opravljajo
službo slug in sicer v času, ko bi na-
rali opravljati službo v zaporih. To ni-
kakor ne gre! Poroča se nam tudi, da
ima Rabitsch mnogo blaga, ki ga misli
iztihotapiti iz naše države. Dobro bi
bilo, ko bi se naša pristojna oblast
prepričala, kake vrste blago je to!
Pozor na take tičke!

Nemškutarjenje, zlasti od strani
raznih fraj se zopet pojavlja na naših
cestah, posebno pa po tramvajih. Ta
grda razvada, ki je bila že od nekaj
ukoreninjena v Ljubljani, se prestala
za nekaj tednov, sedaj pa se je zopet
razpasla. Slovenska ponižnost seveda
tudi od naših ljudij še vedno zahteva,
da govore z Nemci, ki znajo čisto
dobro slovenski, nemško. Ako hoče
Nemec med nami živeti, naj govori
slovenski. Vsaka takozvana kurtoazija
z naše strani ni umestna, in je narodni
greh. Prihodnjič bomo prišli z imeni
na dan, če ne bo takoj reda.

Kočevska gimnazija. Kaj po-
meni „SHS“, povedali so Kočevarji
na usta svojih neodgovornih otrok.
Zadnjič rekel je sin nadgeometra Füh-
rerja v I. razredu slovenskim sošolcem
da so to kratice za Schweine-Hunde-
Sammelstelle. Razrednik Krauland od-

pravil je zadevo z očetovskim opomi-
nom, da kaj takega Führer ne sme
več reči, ravnatelj sploh ni vmes po-
segel. Vlada ima sedaj besedo, ker je
o dogodku obveščena, potem bomo,
če potreba, kako žalstavo razdrli.

Za srbsko siročad. V izkazu
daril se je menda pozabilo omeniti
veledušni dar včasih slovenske mani-
faktorne veletrgovine F. U., ki je izro-
čila nabiralkam v svoji veliki požrtvo-
valnosti celih 5, beri in piši pet kron.
Vso čast in slavo takim požrtvovalnim
slovenskim veletrgovinam! Pt.

Razmere na pošti. Pritoževali
smo se že opetovano radi nereda, ki
vlada na poštah glede dostavljanja na-
šega lista. Enak nered vlada seveda
tudi glede drugih poštnih pošiljatev
in drugi časopisi se ne dostavljajo
nič bolj redno, kakor „Jugoslavijske“.
Kriva je tem razmeram pred vsem
ljubljska pošta. Pošiljatelj se tam ne
razvrste pravilno, ampak samo, da
spravijo v kraj. Tako se dogaja vsak
dan, da gredo za Gorenjsko name-
njene pošiljke na Dolenjsko in na-
robe. Morda je temu krivo neizveščano
osobje, a glavna krivda je v brezvest-
nosti. Osobito mlade gospodične na
pošti menda mislijo, da smejo sedaj
delati kar hočejo, ker imamo svobodo.
Zato bi bilo zelo priporočati, da se za
mlado poštno osobje priredi preda-
vanje o pomenu svobode in o dolž-
nostih, ki jih nam vsem ta svoboda
nalaga. Dalje smo tudi doznali iz vrst
poštnih uradnikov, da je premalo am-
bulanc in za te ambulance premalo
uradnikov. Ambulanca Ljubljana-Ma-
ribor ima enega uradnika in enega
poduradnika, ista ambulanca pa ima
od Maribora do Dunaja 8 uradnikov!
Preje je vozilo na progi Ljubljana-
Maribor 7 ambulanc, sedaj vozita dve
in dočim je prej imela vsaka ambu-
lanca 5—8 uradnikov in poduradnikov,
jih ima danes dva! Vsak ambulančni
uradnik, oziroma poduradnik bi torej
moral delati za 10! Da to ni mogoče,
leži na dlan. Mi smo popolnoma uver-
jeni, da store naši stari in izkušeni
uradniki vsi, vsak svojo dolžnost, a
čudežev ne morejo delati. Gotovo je
tudi, da bi se tudi mlajšim močem
dalo zabičati, da bodo storili svojo
dolžnost vestno. Treba samo vz-
buditi vest. Pred vsem pa treba se-
veda popolniti število uradnikov tako,
da se od posameznega uradnika ne
bo zahtevalo nekaj nemogočega.

**Velikanske množine tobaka na
Reki.** Reka, 24. decembra. V reški
tobačni tovarni je bilo za časa ita-
ljanske okupacije blaga v vrednosti za
18 milijonov kron. Italijanska vojna
uprava je sama nabavila iz tovarne za
5 milijonov tobačnih izdelkov. Vse re-
ške trafike so dobro založene s ci-
garami, cigareti in tobakom ter pro-
dajajo po normalnih cenah.

Bivši avstrijski birčiči — zopet v Lju-
bljani! Razne nagnjusne prikazni, ki smo jih
bili zapodili tja gori med alpske idilije, so
se zopet pojavile v Ljubljani. Kaj počenja-
te odstavljene kreature tu? Gotovo imajo še
topla gnezda, obložena z vsemi dobrotami!
Pojavili so se naenkrat v mestu razni Els-
nerji, Kalteneggerji in Künigli. ... Ko smo
jih iz Ljubljane ekspedirali, smo se radovali,
da jih več ne zremo pred očmi Nemške
Avstrije gotovo ne mara teh kreatur, kajti
še za poštene Nemce nima ne jela, ne piła,
ne stanovanj. Naše poštene uradniške ro-
dine nimajo stanovanj, ti pritepenci in de-
nuncijanti pa se šopirijo po lepih, obširnih
stanovanjih Geslo „proč s pritepenci“ velja
pred vsem tem najzopernejšim zatiralcem
slovenskega naroda. Koliko časa nas bodo
še izivali ti elementi in individui? In „baron“
Cerne, ta najostudnejši denuncijant?

Zanimivo. Kakor čujemo, prosi za vstop
v narodno vojsko več bivših aktivnih oficir-
jev našega planinskega polka. Nič ne bi
imeli proti njim, če ne bi imeli gospodje na
svoji vesti krivice, storjenih našim fantom in
našemu narodu. Gorostastnost pa je, da ne-
ki znani ljubljanski hajlovec jezdi po mestu,
čuje: v srbski častniški uniformi! — Kaj
takega je mogoče edino pri nas v Ljubljani!

Avstrijske grozovitosti. Dva ruska vjet-
nika sta hotela pobegniti čez fronto v Ita-
lijo. V žičnih ovirah sta obšla, kjer so ju
prišli avstr. vojaki. Vojnim ujetnikom se je
godilo silno slabo, umirali so od gladi in
slabosti, zato sta se imenovala Rusa hotela
rešiti z begom. Telefonično je prišel ukaz,
da ju morajo ustreliti, kakor so jih toliko
postrleli v podobnih slučajih. Dva koroška
vojaka sta morala izvršiti smrtno obsodo.
Ko sta se vojaka pripravljala, da izvršita
ukaz, ju Rusa začeta objemata, poljubljata,
prosi, vržeta se jima k nogam in jima ob-
jemata noge, da vojaka nista mogla streljati.

Enemu se je vendar posrečilo, da se je rešil objema in iz male daljave začel streljati na Rusa. Prizor je bil tako pretresljiv, da se je enemu avstr. vojakov zmešalo. Kravati justici pa je bilo le zadošeno! Ruski vjetnik, bogat trgovec iz Tiflisa je bil obsojen na smrt, ker se je obotavljaj, da bi nosil drva v Gradcu. Ko so mu naznanili, da bo ustreljen, je poskušal vse samo, da bi si rešil življenje. Obližboval je velike svote, toda zaman. Ko so ga hoteli odpeljati, se je vrgel na tla. Po tleh so ga vlekl naprej in odpeljali na morišče. Tam so ga privezali in ustrelili.

Kaj je z vojvodinjo meklenburško?
Naša javnost se gotovo še spominja dopisov, ki so jih letošnjo spomlad prinesli slovenski listi o barbarskih rekvizicijah, ki jih je izvrševala ta germanska visokost v okolici grada Vagensperk, občina Smartno pri Litiji. Pod starim režimom je imela ta pri-tepenka na razpolago svojo osebno varnost, ali pravilneje v svrhu izpeljave nezakonitih rekvizicij, cel oddelk žandarmerije. Rekvizicije, ki jih je izvedla s privoljenjem nekdanje c. kr. oblasti ženska visokost, so bile popolnoma navadni ropi nad reveži. Ko smo dosegli svojo toli zaželjeno svobodno Jugoslavijo, je vsa okolica pričakovala, da jo bo morala visokost meklenburška odriniti kot tuja državljanka in zločinka nad našim narodom. Toda visokost je ostala visokost in biva še danes mirno v gradu Vagensperk in je, kar je pridela slovenska roka in rodila slovenska zemlja. Vemo, da narodna vlada SHS v Ljubljani sama ne more vedeti za vse te in slične stvari. Ali mi imamo tudi glavarstva SHS in krajevne strankarske organizacije, katerih voditeljev dolžnost bi bila, da poskrbijo za sčiscenje naše svobodne domovine. Zdi se nam pa skoraj naravno, da se to ne izvrši, če je voditelj, ki ima sam vso moč v svojih rokah, mnenja, da bi bilo najboljšje, če bi bilo ostalo vse „pri stari“ najboljše, če bi bilo ostalo vse „pri stari“? Zahvala gre tudi temu gospodu, da imajo še mnogi o naših bratih Srbih isto nazorje, ki ga jim je vcepila stara Avstrija s ziranje, ki ga jim je vcepila stara Avstrija s pomočjo ravno tistih ljudi, ki naj bi bili predstavniki tudi sedaj v naši svobodni Jugoslaviji. In gospoda ne smatra niti za pogostejši. In gospoda ne smatra niti za pogostejši, da bi svoje grehe popravila vsaj v trebo, da bi svoje grehe popravila vsaj v toliko, kolikor ji je sploh še mogoče.

Na Brezovici je že dalje časa prazno eno učno suplentsko mesto. Zakaj bi se mesto ne oddalo kakoli begunka, če se domače učiteljice ne morejo nastaviti. Zdi se nam, da spi „rešpehtar“ na ljubljanskem Zabjaku spanje pravičnih črnozoitih birokratov. Brezovica.

Kdo jih drži? Iz Celja prihajajo pri-tožbe, da so tankaj še po raznih uradih ostali nepotrební nemškutarji. Med tem pa so listi prinesli zopet neverjetno vest, da je deželno nad sodišče imenovalo v porotni senat za Celje zopet same zagrizene nemškutarje, kot Roschianza, Matzla in druge, ki bi že morali davno izginiti iz Celja. Samo predsednik senata je Slovenec. Mislimo, da nam ni treba pisati še daljnjega komentarja.

„Sokol 1.“ Izgubili smo vzorno sokolsko moč, izgubili drago sestro Vido Podkrajsek. Pogreb naše skrbne odbornice — tajnice se vrši v petek, dne 27. t. m. ob treh popoldnih iz hiše žalosti ob Resljevi cesti št. 24. Sestre-bratje, pozivljamo Vas, da v kroju, v lepem številu počastite poslednji pohod naše nezabne sestre Vide. Zbiramo se pol ure prej v društvenem lokalu. Bratski mir ranjki sestri! Njeni dobri gospej materi naše so-zalje! Na zdar! Podstarosta.

Slovenska knjižnica za slepe. Vse gospe in gospodične, ki so se udeležile letošnjo pomlad tečaja za priučitev čitanja in pisanja po Braille-ovi metodi za slepe, vabim na sestanek, ki bo v soboto, dne 28. decembra ob 10. uri popoldne v društvu „Dobrodelnost“ v Ljubljani, na Poljskani cesti št. 4 v Alojzijeveh. Predmet razgovora ureditev knjižnice in poročilo o stanju dosedanjega delovanja. Minka Skabernetova, knjižničarka.

Proč z žalostnimi spomini! Našim ljudem kar ne gre v glavo, da bi pozabili na starega Franceljna in mladega Korlička. V Ljubljani je več izložb, posebno pri trafikah polnih te navlake. Takoj naj izginejo ti žalostni spomini na sužnje dni! Kaj bi se bilo zgodilo trgovcu, ki bi bil izložen pred dvema mesecema sliko kralja Petra I.?

Slovenjgrader Prejel sem prvo številko Jugoslavije. Kakor vidim, bo skrbel list za red, da se nam ne vgnuzdi bivša c. k. slami-parija. Da, le naj zastavi list svojo silo, saj se kažejo že znamenja, da je to potrebno. Razun par osebe je tu v naših uradih še vse pri starem. Celo ovaduh si sedijo pri lahkem delu na stroške Jugoslavije. Nemščina se še vedno šopiri; skoraj da ni razlike od prej. Aproximacija deluje slabše nego pod zloglasnim Clarijem. Res moramo vpoštevati raz-mere, a nekaj bi se dalo vendar storiti v prid revnim slojem. Našega siromaka, naj-hujšega trpina — delavca pustiti brez za-bele je greh, ki se mora naščevati nad o-govornimi osebami. Res, razun tistega prahu moke, ne dobivamo ničesar. — Uradniki so radi ljudstva, ne narobe, nikar torej preveč glave pokonci. — Slišijo se razne pritožbe tudi v drugem oziru. Z begunci se dela po živalsko. Vidi se, da tisti v naših uradnikih — no — ja kakor že rečeno še vedno c. kr. duh. Nekateri si dovolijo kar na svojo roko razpolagati z ljudstvom. Proč s takimi ljud-mi, proč s brezsrčnostjo! — Noben ne more trditi, da ne rabimo učiteljev. jaz mislim, da še v večji meri nego pred vojno. — A kaj si ljudje šepetajo na uho? Da ponuja naša slavna vlada nekemu tukajšnjemu učitelju-suplentu 20 kron mesečno; pod c. kr. je baje dobival 50 K. Ljudje božji, poslušajte: 20 kron mesečne plače v tem stoletju in celo v Jugoslaviji, kjer je še vedno v cvetju vojno dobičkarstvo. Radi bi poznali ono osebo, ki se je povzpela do te ponudbe.

Mi, starši šol. otrok, bi že poskrbeli, da bi se ta možicelj ne smel pokazati na ulici.

Terjatve napram bivši avstro-ogrski mornarici. Tvrde, ki imajo terjatve napram bivši avstro-ogrski mornarici, dobe glede prijav takih terjatve v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani zelo važna navodila.

Na prodaj. V večjem kraju na Štajerskem je na prodaj knjigarna; v nekem drugem prometnem kraju se proda nasproti kolodvora stoječ hotel z večjim posestvom. Oboje dosedaj nemška last. Pojasnila daje „Slov. trg. društvo v Celju“.

Do tal je pogorela takozvana „lim“ fabrika, ki je izdelovala kostno moko in mast. Tovarna je bila v rokah židovskih akcijs-narjev in pod vojaško upravo.

Požar je na sveti večer nastal v vojni pekarni. Obrat je začasno popolnoma ustav-ljen.

Izgubil se je na Sorškem polju pes — pičkar pointer, temnobele barve s črnorjavimi pikami in enako krpo na glavi ter z dolgim repom. Nosi znamko Komáron. Kdor bi kaj vedel o njem, naj sporoči proti nagradi na naslov: Dr. Lokar, Ljubljana, Hradskega vas 47.

Našim čitateljem. Ker je vsled velikih snežnih nametov pretrgana telefonska zveza, nismo dobili nikakih telefonskih in brzojav-nih poročil.

Tihotapstvo sladkorja.

Celje, 25. decembra. Na sled so šele sedaj prišli veliki, dobro organi-zirani tihotapski družbi, ki se je pred vsem bavila z razpečevanjem sladkorja. To tihotapstvo je bujno cvetelo v stari Avstriji pod patronanco bivšega celjskega župana Jabornegga. Duša ti-hotapstvu, organizator je bil bivši celjski postajenačelnik Stoppa, katerega so že vtaknili pod ključ z nekaterimi drugimi sokrivci. Nagrmadili so po celjskih skrivališčih velike količine sladkorja, ki so ga potem razpošiljali na vse strani, zlasti v Trst — proti masnemu dobičku.

Društvene vesti.

Silvestrov večer ljubljanskega Sokola vrši se letos zopet po štiriletnem odmoru, v telovadnici „Narodnega doma“. Natan-čen spored se pravočasno objavi.

Na starega leta dan, torek 31. decem-bra priredi pevsko društvo „Slavec“ v veliki dvorani hotela „Union“ slovanski večer z obširnimi sporedom.

Silvestrov večer „Ljubljanskega Zvo-na“. Po večletnem preseljenju priredi pevsko društvo „Ljubljanski Zvon“ letos zopet svoj Silvestrov večer. — „Ljubljanski Zvon“ je kulturno društvo, ki ima namen gojiti slo-vensko pesem ter povzdigniti smisel do le-pega petja. V svojem programu nima pri-rejanja zabav in veselice. Leta 1910 je priredil „Ljubljanski Zvon“ v Belgradu sljajen koncert v prid poplavljenjem v Sumadiji v Srbiji.

Člani slov. narodnega gledališča v Ljubljani prirede v soboto, 4. prosinca 1919 veliko veselico v vseh prostorih Narodnega doma, pod naslovom „Umetniška noč“. Popolnoma nov za Ljubljano bo kabaret, „Umetniška noč“ se priredi v korist mensi aprovizaciji in penzijskemu fondu članov slov. narodnega gledališča.

Na zborovanju društva zdravnikov na slov. Štajerskem dne 22. grudnia t. l. v Celju je izvoljen sledeči odbor: predsednik dr. Schwab, podpredsednik dr. Bergmann, bla-gajnik dr. Cervenka, tajnik dr. Novak. Od-borniki: dr. Rakež, dr. Klasinc. Društvo se je ustanovilo samo začasno, dokler se ne uredi zdravstvene zadeve potom vlade v Ljubljani.

Češka beseda v Ljubljani. Priredi Sil-vestrov večer v hotelu „Tivoli“ za svoje člane in njih slovanske goste.

Pevski zbor Z. J. Z. uljudno vabi vse stare pevce in one železnice, ki imajo veselje do petja in resno voljo vstopiti v „Pevski zbor Z. J. Z.“, na sestanek dne 28. grudnia t. l. ob 8. uri zvečer v društveno sobo (Narodni dom), da se dogovorimo glede delovanja zbora in rednih pevskih vaj, ki se bodo pričele takoj po novem letu. Ker je sestanek z ozirom na dvig organizacije po-tom močno osnovanega zbora zelo nujen in važen, se pričakuje obilne udeležbe.

„Slovensko lovsko društvo“ prične z novim letom svoje delovanje. Tudi društveno glasilo „Lovec“ prične znova izhajati pod uredništvom profesorja dr. Lokarja. Sotrud-niki se vljudo vabijo, napolniti predale u-redniške mize; saj tekmo vojne so marsikaj videli in doživeli. Redni občni zbor je na Svečnico 1919. Odbor pripravlja za pred-večer velik lovski ples, ki naj prvičkrat v svobodni Jugoslaviji združi lovke in lovce cele Slovenije.

Slov. Bistrica. „Čitalnica“ priredi v gle-galališki dvorani Silvestrov večer z veselo-igro „Bucek v strahu“ s petjem, govorom in prosto zabavo. Začetek ob 8. uri zvečer. Vse Jugoslovane iz mesta in okolice prisrčno vabimo na to prvo narodno prireditev v sa-mostojni Jugoslaviji. Naj ta večer pokaže, da smo Slov. Bistrica tudi družabno zavejevali.

Glasovi iz občinstva.

Teman božič v Ljubljani. — **Petrolejska uganka.** Varčujte z elek-triko, kar se da! Tako slišimo govo-

riti z magistrata. Sveče so drage, ker jih primanjkuje. Žgi torej prijatelj, pe-trolej! Kako, dragi, ako ga v celi Ljub-ljani ni dobiti? Trgovci odločno pra-vijo, da ga nimajo. Istotako trdi apro-vizacija, drugače bi ga gotovo delila. Splošna tožba je, petroleja ni mogoče dobiti. Obratno pa, a resnično: Vče-raj je prišla moja žena iz Dolenjske. Bila je živa priča in videla na svoje oči, kako nosijo civilisti iz Ljubljane po 40, 50 literske posode s petrolejem od hiše do hiše in ga prodajajo po 12 K liter ali ga zamenjavajo za razna živila. A to ne dela le eden, ena; teh je več; med njimi je bil celo ljub-ljanski stražnik. Kmetje sami pravijo, petrolej se že dobi, samo malo drag je. To kaže, da ima petrolej neke svoje skladišče. Na vodi, na potoku ga nihče ne zajemlje. — Pa ne, ko bi ga železnica sama imela? Nič ne pretiravam. Poznam železn. strojevodjo, ki zalaga celo vas na Gorenjskem s petrolejem. Zanj so seveda vedno ži-vila. Ako železničarjem pri polivanju premoga v stroju res toliko petroleja ostaja, zakaj vendar ne poseže vlada vmes, da bi ga razdelila nam, ki ga toliko pošteno stradamo? Baje je tudi res, da ga prodaja vojaška straža ci-vilistom v Vodmatu. — S tako kup-čijo se po nepotrebnem vzdržuje in podaljšuje draginja, vsled česar de-lajo posamezniki velike dobičke, drugi smo pa znatno oškodovani.

Tudi učiteljstvo mora živeti.
Dosedaj je bilo učiteljstvo vedno zad-nje, vedno se ga je zapostavljalo bodisi pri regulaciji plač, bodisi pri draginskih dokladah. Pod novo vlado ni nič boljše. Za mesec december po mnogih krajih učiteljstvo še do praz-nikov ni prejelo plače. To je več kot zanikrosti merodajnih faktorjev, ki mo-rajo vedeti, da gre učiteljstvu plača vselej prvega dne v mesecu. Tako po-stopanje je pod vsako kritiko.

Dijaki!

Jugoslovanska svoboda je razmah vseh narodovih duševnih in telesnih sil za ciljem človeškega blagostanja. Svobodni smo, razmahnimo svoja krila. Ne bodimo še naprej sužnji lastne le-targije in revščine, ko nam je dana možnost streti okove. Gmone težave so ovirale dijaku pogledati čez ozke meje domače polizobrazbe. Različne druge zapreke (nepoznanje zapadnih kulturnih centrov itd.) mu niso pu-stile spolniti svojega znanja. Mi ni-smo imeli in nimamo dovolj ljudi sve-tovne izobrazbe, zato je upravičen strah pred diletantično bodočnostjo.

Nadarjen in priden dijak, ki je končal svojo domačo univerzo, naj gre v tujino. Abiturijent naj se ogreje za raznovrstni strokovni študij onih ved, ki do sedaj še niso mogle najti ognji-šča na jugoslovanskih vseučiliščih. Denarja rabimo. Pregovor: Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal, velja tudi za dijake.

Zato prihaja krožek dunajskih za-tiranih akademikov do sledečega zaključka: Ustanovimo jugoslovansko, nepolitično, stanovsko dijaško or-ganizacijo. Njen cilj naj bo: Omogočiti s štipendijskim fondom, nabranim od dijaštva med narodom, najvišji stro-kovni študij kar največ dijakom. Usta-nove naj se iz tega fonda štipendije, s katerimi razpolaga posebna, nepri-stranska, samo dijaška komisija. — Načrt, ki vsebuje podlago vsega de-lovanja (informacije po zapadnih vele-mestih, ustanavljanje menz, cenen na-kup učnih materialij, posredovanje cenega nakupa obleke in drugih po-trebnih stvari, organiziranje jugoslo-vanske počitniške zveze itd.) je gotov. Dijaštvo naj samo razmišlja o teh in še drugih eventuelnih točkah. Neob-hodno je namreč potrebno, da sode-luje vse dijaštvo pri sestavi programa in štatutov, jedra in forme bodoče or-ganizacije.

Zato vabim v imenu dunajskega dijaškega krožka vse dijaštvo, srednje-in visokošolsko, napredno, katoliško in socialistično, torej brez razlike stopnje studija, političnega naziranja in strok na zborovanja dne 3., 4. in

5. prosinca prihodnjega leta. — Dne 3. in 4. so vabljeni vsi oni, ki se udeležijo sestave programa in štatutov z nasveti in predlogi. Vabimo zastopnike po-verjenišтва za socialno skrb in po-verjenišťva za uk in bogočastje. Zbo-rovalo se bo 3. in 4. prosinca v mali dvorani „Mestnega doma“ in sicer prvi dan od 9. do 12. dopoldne o gospo-darskem vprašanju, od 3. do 5. po-poldne o vseh drugih točkah izvzemši počitniške zveze, ki pride v torek do-poldne od 9. do 12. na vrsto. Isti dan popoldne od 3. do 5. štatuti, zaklju-čna dela in resolucije.

5. prosinca se vrši za celokupno dijaštvo ustanovni občni zbor nove organizacije in volitve, na katerega vabimo tudi vse dobrotnike dijaštva.

Končno naj bo povdargeno: Nova organizacija naj ne bo v disharmoniji z društvenim zakonom, naj bo sta-novska in nepolitična. Poverjenišťvo za uk in bogočastje imej v sporih od-ločilno besedo, v delovanju pa posve-tovalni glas in revizijsko pravico. Ude-ležba pri stanovski organizaciji ne iz-ključuje udeležbe pri strokovnih in političnih, bodisi pri dijaških ali dru-gih društvih.

Prosim dijaštvo, da premisli čez praznike program in štatute, da se udeležijo v lastnem interesu vseh zbo-rovanj in beležim s spoštovanjem E-v-g-en Lovšin, stud. ex. acad. et juris. Vinica, Belokranjsko.

Gospodarstvo.

Zvišanje valute. Vsaka hiša ima dovolj zlatih prstanov in drugih ne-potrebnih okraskov iz zlata in srebra. Istotako skrivajo po starih nogavicah cekine, tolarje, goldinarje in srebrne krone; žalibog skrivajo kovan denar tudi denarni zavodi (na te posebno opozarjamo Narodno vlado). Zlato in srebro spada edino le v državno za-kladnico, po omarah, blagajnah in v nogavicah javnosti in državi prav nič ne koristijo. Pozivljamo skrivače, da prodajo kovan denar in okraske najbližjim davkarijam po dnevnih ce-nah, ker bodo pozneje itak morali oddati ves tak denar, da jih država prelje in prekuje v dinarje. Ako spra-vimo ves tak denar v državno za-kladnico, se tega strokovnjaško pre-ceni, vsled česar poskoči bankovec na tako višino, da bo vsak zado-voljen. Narodna vlada naj izda uraden poziv na denarne zavode in na ljud-stvo; davčnim uradom pa naj zaukaže, da morajo objavljati po časopisih svote (kovine) in imena zamenjalcev, da ne bo zlorab. Dobro bi bilo preiskati za-vode in bogatine, oziroma vpejati prisilno oddajo proti vplačilu v ban-kovcih.

Aprovizacija.

Stranke, katere dobivajo kruh pri pekih Trčku in Zalazniku, dobe od vštete sobote 28. t. m. naprej kruh v sledečih prodajalnah in sicer: Trč-kove stranke v vojni prodajalni na Bregu in Zalaznikove stranke v vojni prodajalni na Staremtrgu, ker pečeta ta dva peka sedaj kruh le za vojaštvo.

Prodaja premoga za štedilnike za III., VII. in X. okraj. Na vsak drugi odrezek vijolčne izkaznice se dobi 50 kilogramov premoga, ki stane 5 kron 50 vinarjev. Premog se dobi v sledečih trgovinah. V III. okraju pri Richterju, Trnovska ulica na štev. 1 dne 30. dop., na štev. 2 dne 30. pop., na štev. 3 dne 31. dop., na štev. 4 dne 31. pop., na štev. 5 dne 2. dop., na štev. 6 dne 2. pop., na štev. 7 dne 3. dop., na štev. 8 dne 3. pop., na štev. 9 dne 4. dop. V VII. okraju pri Maverju, hotel Vega Sp. Šiška na štev. 1 dne 30. dop., na štev. 2 dne 30. pop., na štev. 3 dne 31. dop., na štev. 4 dne 31. pop., na štev. 5 dne 2. dop., na štev. 6 dne 2. pop., na štev. 7 dne 3. dop. V X. okraju pri Ungerju, Kranjska stavbena družba na štev. 1 dne 30. dop., na štev. 2 dne 30. pop., na štev. 3 dne 31. dop., na štev. 4 dne 31. pop., na štev. 5 dne 2. dop., na štev. 6 dne 2. pop., na štev. 7 dne

3. dop., na štev. 8 dne 3. pop., na štev. 9 dne 4. dop., na štev. 10 dne 4. pop., na štev. 11 dne 5. dop., na štev. 12 dne 5. pop.

Razno.

Število smrtnih obsodb v Avstriji. Listi poročajo, da je bilo tekom vojne v Avstro-ogrski izvršenih okrog 11.400 smrtnih obsodb.

Kralj, ki je vreden svojega naroda. V odločilni bitki za časa ofenzive avstro-ogrske armade pod poveljništvom zloglasnega generala Potioreka je kralj Petar I. prišel v prve vrste srbske vojske in zaklical: Odvezujem vas prisege, ki ste jo za mene položili, ker jaz v tem trenutku nisem vaš kralj, ampak srbski vojak. Storimo svojo dolžnost za domovino, in od te dolžnosti vas tudi jaz ne morem rešiti! Vzel je puško v roko in branil domovino, katero je tudi tedaj srbska vojska obranila in pognala Potioreka in njegovo armado nazaj, da niti časa niso imeli vzeti s seboj vojno blagajno. Kdor je bil tedaj od naših fantov zraven, ve, da je bilo le malo tako srečnih, ki so pete odnesli.

Vabilo na naročbo.

Kako potreben je bil neodvisen radikalen dnevnik, spričuje nenavadno zanimanje, ki vlada za „Jugoslavijo“. Vsaka številka vzbuja splošno zanimanje.

Agitirajte, prosimo, povsod za „Jugoslavijo“, da se razširi po vseh jugoslovanskih krogih.

Zahtevajte „Jugoslavijo“ po vseh gostilnah, brivnicah in kavarnah. Pa tudi zasebniki naj jo naroče.

„Jugoslavija“ stane od novega leta naprej:

za celo leto . . .	60 K
za pol leta . . .	30 K
za četrt leta . . .	15 K
za mesec dni . . .	5 K

Agitirajte za „Jugoslavijo“ posebno sedaj pred novim letom.

Vino, sadjevec in kisel vodo se po Jugoslaviji že lahko razpošilja in se naroča pri A. Oset, pošta Guštanj. 37 5-4

Kupim dobro ohranjen pisalni stroj. Ponudbe pod „Pisalni stroj“, Ljubljana, poštni predal 74. 21

Prodajalco za dnevnik Jugoslavijo sprejemamo po vseh večjih krajih. Ker je dovoljena prosta kolportaza (svobodno razširjenje) sme naš dnevnik vsakdo prodajati. Agilnim osebam se nudi lep zaslužek. Priglasite se na upravnštvo Jugoslavije. 10 7

Poverjenike za nabiranje naročnikov za „Jugoslavijo“ sprejemamo po vseh večjih krajih. Dovoljena je prosta kolportaza (svobodno razširjenje) in sme torej vsakdo, seve kdor je od nas pooblaščen za to — nabirati naročnike. Agilnim osebam se nudi lep zaslužek. Priglasite se na upravnštvo Jugoslavije. 11 9

Elektro-motor 1 1/2 konjske sile, 190 volt, se zamenja za motor 1 1/2 konjske sile, 300 volt ali pa proda pri S. Pomikvar, Sv. Petra cesta 7. 51 3-1

Kupim hišo v Ljubljani, v sredini mesta, na prometnem kraju, pripravna za trgovino. Ponudbe na upravo tega lista pod „Trgovska hiša“. 32 2-2

Uradnik samostojen koncipist, stenograf, strojepisec, izurjen knjigovodja in korespondent, zlasti v sodnih in zemljišnih zadevah izvežban, starejša moč, išče službo. Nastop lahko takoj. Ponudbe pod „Kadetaspirant-invalid“ na upravnštvo tega lista. 32 2-2

Stanovanje s pohištvo ali brez njega išče urednik „Jugoslavije“. Prijave prosimo na naše uredništvo, Stari trg 19 ali na naše upravnštvo, Marijin trg štev. 8. 18

Invalidom v Ljubljani in po vseh večjih krajih širom naše države se nudi s prodajanjem dnevnika „Jugoslavija“ lep stalen zaslužek. Pojasnila daje upravnštvo v Ljubljani, Marijin trg 8. 19

Poslano.

Dne 23. t. m. ob pol 6. uri popoldne bila sta ukradena posestniku Ivanu Riharju iz Logatca pred južnim kolodvorom v Ljubljani dva v lahek voz vprežena konja. Eden konj je kostanjeve barve, z malo liso na glavi, 7 let star, drugi je temno-kostanjeve barve (črnkast) s podolgovato liso na glavi, 12 let star. Na kopitih imata užige št. 12, 13 ali 14. Oba sta približno 160 cm visoka ukrajina, ter zelo dobro rejena. Oprema konj je prsna, na istih medeni obročki. Voz je lahek, (mesarski) z lestvicami, ter je pri istem značilno, da je ojnica (štanga), ki je bila zlomljena na srednjem koncu s tremi železnimi okovi okovana. Pri levi lestvici voza je tudi zgornji drog okovan. Komur bi bilo o tem kaj znano, oziroma da bi ukradeno blago zasledil, naj poroča živinozdravniku Riharju v Radovljici. Nagrade dobi 200 kron.

Ženitna ponudba.

Jugoslovian, 25 let star, inteligen, prijetne zunanosti, želi v svrhu ženitve znanja z gospico ali vdovo čiste preteklosti in čedne zunanosti v starosti od 18—24 let, ki bi imela veselje do mirnega družinskega življenja.

Le resne ponudbe s sliko na upravnštvo „Jugoslavije“ pod naslovom: „Vesel Jugoslovian 1919“. Bivše nastavljenke vojaških pisarn izključene. Tajnost zadržana. 3-2

Jugoslavenski Lloyd

prije „Hrvatski Lloyd“

izlazi dva, povremeno i tri puta na tjedan, kao narodno-gospodarski list u Zagrebu 45 2-2

uvrštjuje u redakcionalnome i oglasnome dijelu ponude i potražnju trgovaca, obrtnika i industrialaca iz svih područja države SHS za svakovrstnu robu. Prima, daje i posreduje informacije u tome smjeru. — Informativan list za sva narodno-gospodarska pitanja.

Ogledni primjerci besplatno.

Uprava „Jug. Lloyd“ nalazi se u Zagrebu, Marovska ulica br. 21.

Naročajte in razširjajte „Jugoslavijo“!

Lepa novoletna darila!

FR. ČUDEN

Prešernova ulica

zlate, srebrne ure, briljanti, velika izbira srebrnih okraskov, posebno lepi svečniki i. t. d.

Vabl na ogled in se priporoča tvrdka Čuden.

2 elek. motorja

enega 1 1/2 in enega 3 konjskih sil za 300 voltov kupi

Zvezna tiskarna v Ljubljani
Stari trg št. 19. 29 4

Kdor potrebuje po ceni luč

naj takoj naroči po povzetju dokler je še kaj zaloge našo karbitno svetilko najnovejšega sistema.

Cena fino emalirane svetilke iznaša K 16-50

Karbit vedno v zalogi pri

K. Čamernik & Ko., Ljubljana
Dunajska cesta štev. 12.

Prva jugoslovanska krojačnica

F. Potočnik, Selenburgova ulica 6, I. nadst.

akademsko izprašani krojač na tehnološkem muzeju v Parizu, bivši večletni modelir, modni damski risar akademije v Švici.

Obleke za dame in gospode po najnovejši modi.

Obračanje oblek in površnikov za gospode ter kostumov za dame.

Najnovejši modeli vedno na razpolago.

Mast, slaninu, suho meso i salamu (Braunšvajger)

razašiljem u sve krajeve Jugoslavije u poštanskim paketima od 20 kg uz dolje naznačene cijene:

Mast . . . po 24 K po kg Suhe šunke . po 22 K po kg
Slaninu . . po 28 K po kg Salamu (Braunšv.) po 20 K po kg

la kavin nadomjestak nepakovan K 5.50 po kg.

la kavin nadomjestak u paketima 1/4 kg po K 6.50 po kg.

Novac unapried ili 50% kapare, ostatak uz pouzeće. Pakovanje (Sanduk) računam K 9.—, a poštarinu K 4.20. Kupci, koji lično dogju, mogu slobodno iz mjesta kao i preko granice Hrvatske svaku količino sa sobom poneti. 46 20-3

J. Gigović, tvornica suhomesnate robe i masti, Nova Gradiška, Slavonija.

Priporočamo sledeče knjige:

Dr. Ivan Lah: „DORE“. Povest slovenskega dečka iz sedanje vojne
Cena vez. 3-50 K

Milan Pugalj: „MIMO CILJEV“. Novele. . . . . Vez. 4-50 K

Cvetko Golar: „KMEČKE POVESTI“. Sedem zanimivih povesti iz kmečkega življenja. . . . . Vez. 4-50 K

Jakob Dolinar: „IZ DEVETE DEŽELE“. Predpustna igra o naprednem carju in parlamentu . . . . . Broš. —60 K

Mrs. Hungersdorf: „SNAHA“. Roman irske deklice iz najvišjih krogov angleške aristokracije . . . . . Broš. 3— K

Anton Pesek: „SLEPA LJUBEZEN“. Ljudska igra s petjem v petih dejanjih . . . . . Broš. 2— K

A. Sirowý in A. F. Herd: „NAUK O SERVIRANJU“. Pomožna knjiga za praktični in teoretični pouk na nadaljevalnih šolah gostilničarske in hotelirske obrti in za samouke. Vez. 8-50 K

Manica Komanova: „ŠOPEK SAMOTARKE“. Zbirka novel. Cena broširani knjigi . . . . . K 3-20, vez. 4-60 K

Azov in Teffi: „HUMORESKE“ Zbirka ruskih humoresk, satir in grotesk. Cena . . . . . Broš. K 3—, vez. 4-50 K

Abdus: „PROBLEMI MALEGA NARODA“. . . . . Cena 2— K

„KURENTOV ALBUM“. Humoristični almanah s slikami 4-20 K

Ferd. Seidel: „RASTLINSTVO NAŠIH ALP“. Prispevek k spoznavanju slovenske zemlje. Vez. . . . . 7— K

Pošiljamo te knjige poštne prosto, če se denar naprej pošlje. Po vzelje stane 82 vinarjev in je torej najbolje, če pošljete denar za knjige v naprej.

Zvezna tiskarna v Ljubljani.